

KANTAR PUBLIC

Respekt, inflytande
och valuta för
skatterna 2021

Jonathan Wennö
20210423

Sifo

Bakgrund till undersökningen

“If you call your voters racists and deplorables, they may not vote for you.”

Två dagar efter Hillary Clintons förlust mot Donald Trump 2016 formulerade den republikanske opinionsanalytikern lakoniskt, med en uppenbar underdrift, Hillary Clintons stora misstag. Jag var på plats vid ett eftervalsseminarium i Washington D.C. och ville försöka förstå dragningskraften hos Trump. Clinton hade inte lyssnat på sin traditionella väljarbas och dessutom kallade hon dem rasister och eländiga. Det är inget sätt att vinna val på, menade analytikern.

Clintons förlust och Trumps framgångar har analyserats i miljontals med spaltmeter. Något de flesta verkar överens om är att beslutsfattare och politiker i för stor utsträckning inte lyssnade in vad som pågick i breda folklager, utan tog för givet att utvecklingen av världsekonomin, frihandel, globalisering, högre rörlighet mellan länder och moderna globala liberala värderingar bara kunde gå åt ett håll. Uppåt och framåt. Många fick det ju bättre, inte minst med en global hatt på huvudet var det uppenbart. Den globala fattigdomen var på nedgång.

Men att inte lyssna, inte diskutera och inte förankra kan vara kostsamt. Clintons förlust är ett sånt exempel.

Att tillväxten av folkliga etablissemangsskeptiska rörelser under 2010-talet i såväl USA som Europa har skett med bas i en kraftig kritik mot den förda invandringspolitiken står klart. Inte sällan har det funnits med rent främlingsfientliga undertoner. Men i tillägg finns ytterligare en komponent. En känsla och klangbotten av att inte vara delaktig. Att inte bli lyssnad till. Att ens problembeskrivning inte tas på allvar.

När du upplever att politiker och beslutsfattare inte föreslår lösningar på de problem du själv ser, vänder du dig till andra. Till dem som pekar på utmaningar du själv upplever, även om du till fullo inte behöver instämma i alla deras lösningar. Det kan vara emotionellt betingat, men det kan också vara den fullt rationella reaktionen.

Tillsammans med Expressen har vi gjort om [den undersökning vi gjorde för snart tre år sedan](#) där vi med bas i den amerikanske statsvetaren [Katherine J. Cramers teorier](#) formulerade sju frågor som vi tror tillsammans på ett bra sätt kan beskriva graden av känsla av att stå utanför samhället.

Vi kan se att på en rad frågor avviker svenska sverigedemokratiska väljare från andra partiets sympatisörer. Partisympatier ter sig mer särskiljande än

andra socio-demografiska faktorer, såsom kön, ålder, boendeform eller fackförbundsmedlemskap.

Vi kan med fog påstå att SD-sympatisörer i lägre utsträckning än andra känner sig som en del av samhällsgemenskapen. Men notera att så många som 50 procent av alla svenskar känner sig lyssnade till på ett dåligt sätt av politiker. Vi har inga äldre referensvärden än 2018 års undersökning på den frågan, men det måste konstateras vara ett demokratiskt problem om många inte känner sig lyssnade till.

Vi kan nu förvisso se att vi går i en något mer positiv riktning jämfört med 2018, även om det i vissa fall är från låga nivåer. Vi kan aldrig hamna i ett läge där alla känner sig respekterade och lyssnade till. Det är naturligtvis en utopi. Men rimligtvis borde det finnas en strävan hos flertalet samhällsaktörer - jag räknar även oss opinionsundersökare dit - att så många som möjligt av landets invånare ska känna sig som en del av samhällsgemenskapen, känna sig respekterade och lyssnade till.

Om så är fallet, kan det vara bra att följa den här undersökningen över tid. För den som vill vinna val, kanske också dessa känslor måste greppas och analyseras djupare.

Jonathan Wennö, Affärsområdeschef

Undersökningen i sammandrag

Frågeställningar

Vi formulerade frågorna på följande sätt:

- Tycker du att politiker i allmänhet respekterar det sätt du valt att leva, eller tycker du inte det?
- Hur tycker du att det yrke du arbetar inom skildras i media? Är det på ...
- Hur tycker du att politiker lyssnar på vad du tycker? På ett ...
- Känner du dig respekterad i samhället, eller gör du inte det?
- I vilken utsträckning tycker du att media beskriver människor i din livssituation på ett korrekt sätt?
- I vilken utsträckning tycker du att du får valuta för de skatter du betalar?
- I vilken utsträckning är de politiska frågor som just nu diskuteras av politiker viktiga för dig?

Metod

Undersökningen gick ut till 1607 personer i Kantar Sifos slumpmässigt rekryterade riksrepresentativa webbpanel. Den låg i fält mellan 9 och 11 mars 2021. Undersökningen är vägd på kön, ålder, region och partival 2018.

Vi har i rapporten benämnt partikonstellationen M+KD+C+L för borgerliga eller Alliansen, då detta vid 2018 års undersökning var gängse term. Vi är väl medvetna om att Alliansen idag inte är lika livskraftig i sinnevärlden som den var i juni 2018 då resultaten publicerades förra gången.

Kort om 2021 års resultat

När vi jämför resultaten med undersökningen från 2018 har inga större förändringar skett. Men överlag finns en liten positiv trend; fler känner sig respekterade av politiker, att deras livssituation skildras korrekt i media, att politiker lyssnar på ett bra sätt samt att de i högre utsträckning får valuta för den skatt de betalar. Även om det i vissa fall är från relativt låga nivåer.

Likt 2018 års studie sticker dock sympatisörer till sverigedemokraterna ut på en rad frågor.

26 procent av SDs väljare tycker att politiker i allmänhet respekterar det sätt de valt att leva. Detta kan jämföras med 62 procent och 76 procent bland borgerliga väljare (M+C+L+KD) respektive rödgröna (S+MP+V).

86 procent av SDs väljare tycker att politiker lyssnar på ett mycket eller ganska dåligt sätt, jämför med 50 procent och 34 procent av borgerliga respektive rödgröna väljare.

53 procent av SDs väljare känner sig respekterade av samhället. Motsvarande andelar för borgerliga och rödgröna är 83 procent och 85 procent.

25 procent av SDs väljare tycker att media beskriver deras livssituation på ett korrekt sätt. Bland borgerligt röstande är andelen 58 procent och bland rödgröna 66 procent.

80 procent av SDs väljare tycker att de i (ganska eller mycket) låg utsträckning får valuta för de skatter de betalar. Jämförande andelar för borgerliga och rödgröna är 43 procent respektive 14 procent. 19 procent av SDs väljare tycker att de får valuta för de skatter de betalar. Andelen bland borgerliga är 55 procent och bland rödgröna är andelen 84 procent.

42 procent av SDs väljare tycker att ens yrke beskrivs på rätt sätt eller ganska rätt sätt i media. Bland borgerligt röstande är andelen 57 procent och bland rödgröna också 57 procent.

SD:s väljare särskiljer sig inte längre från övriga partier vad gäller frågan om man tycker att de dagsaktuella frågorna som politiker diskuterar är viktiga. För tre år sedan ansåg var tredje SD-väljare att de politiska frågorna som diskuterades var viktiga för dem i *mycket hög utsträckning*, idag är det knappt var femte SD-väljare (18 procent) som anser detsamma. Det är mer i linje med andra väljare. Coronapandemin och dess stora mediala fokus har bidragit till att andra politiska frågor (läs invandring) inte har lika stort utrymme som tidigare och kan vara en bidragande orsak till detta.

Personer i åldern 65–79 tycker i lägre utsträckning att människor i deras livssituation beskrivs på ett korrekt sätt

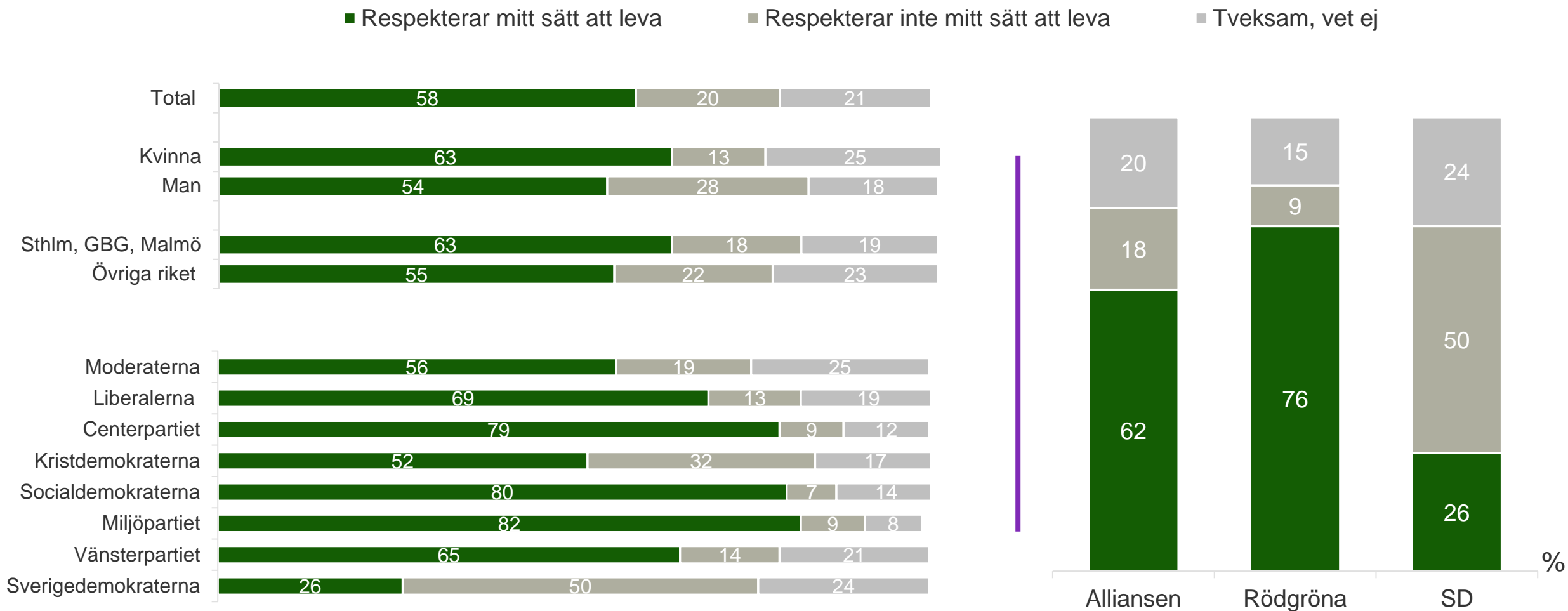
(45%) samt att de inte får valuta för de skatter de betalar (53%) jämfört med personer i yngre åldrar.

Vid jämförelsen med resultaten 2018 finns en enda synlig skillnaden mellan storstäderna Stockholm/Göteborg/Malmö och övriga riket. Det är kring frågan hur de tror politiker respekterar deras livsval. Fler i storstäderna (63 procent) tycker deras livsval respekteras jämfört med övriga Sverige (54 procent).

Det är tydligt att LO-anslutna skiljer sig i den meningen att de i lägre utsträckning än TCO och SACO-anslutna skiljer sig genom att ge lägre bedömning till det omgivande samhällets syn på dem. Inte minst inom hur media beskriver ens livssituation är skillnaden tydlig. Det är aningen små baser i undersökningen för att se tydliga skillnader mellan LO-män och LO-kvinnor. Men männen ter sig något mer negativa till det omgivande samhället.

Politikers respekt för mitt sätt att leva

Tycker du att politiker i allmänhet respekterar det sätt du valt att leva, eller tycker du inte det?

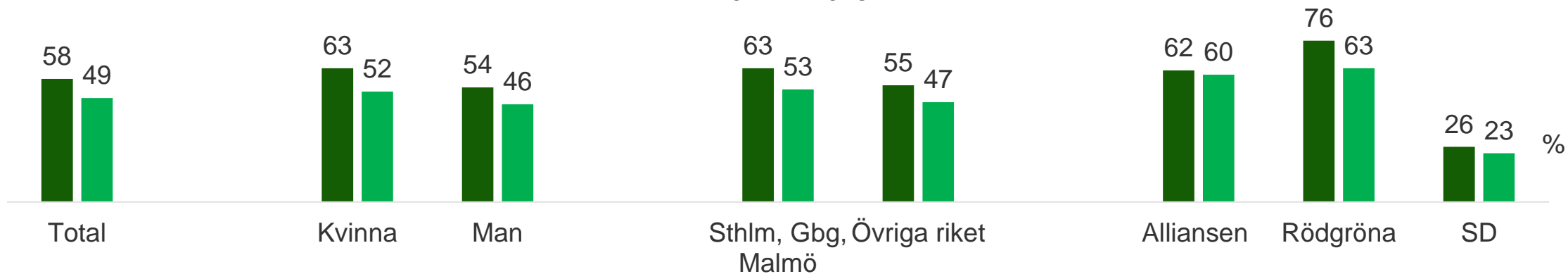

Politikers respekt för mitt sätt att leva

2021 jmf 2018

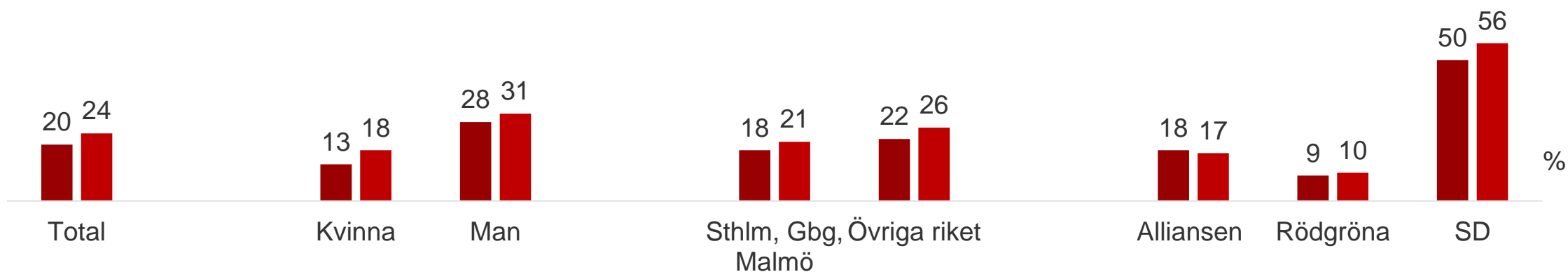
Respekterar mitt sätt att leva

■ 2021 ■ 2018

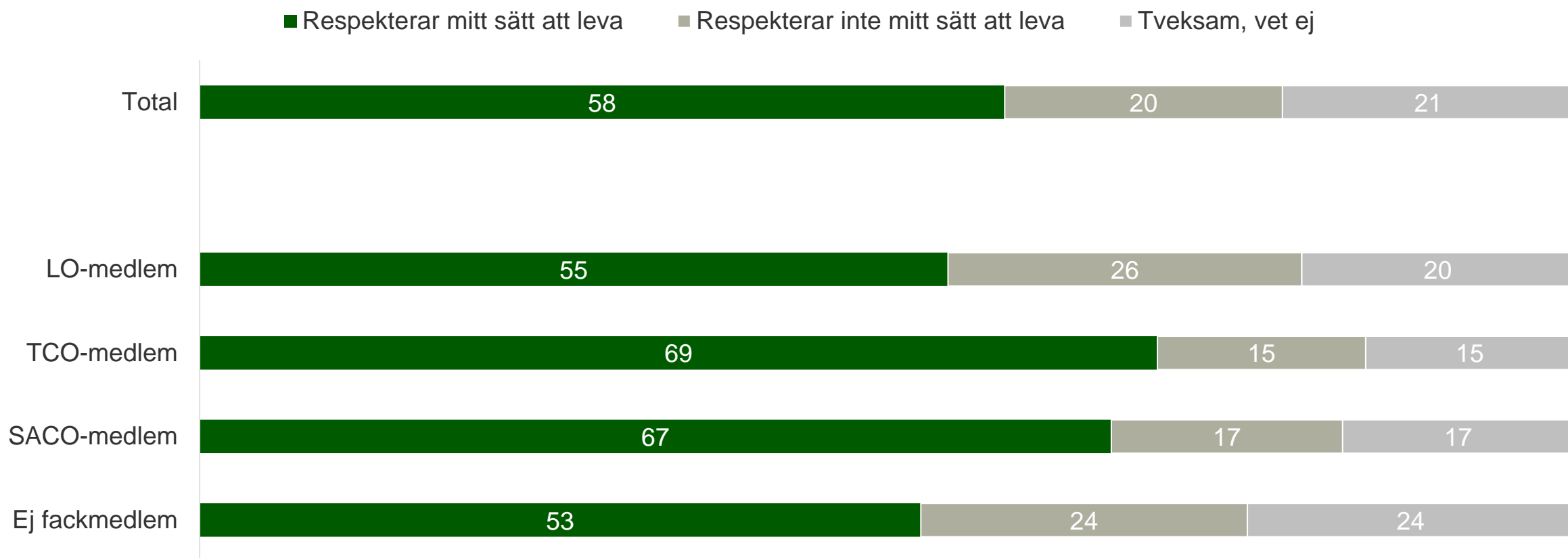
Respekterar inte mitt sätt att leva

■ 2021 ■ 2018

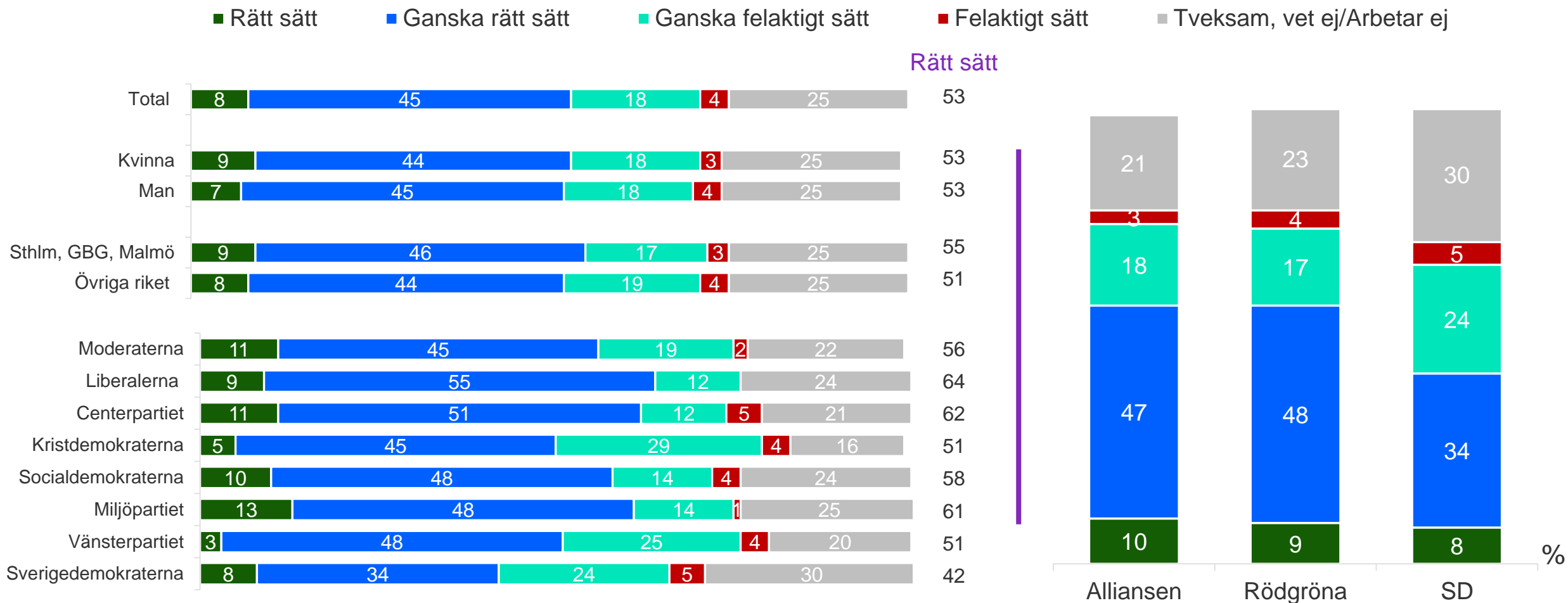
Politikers respekt för mitt sätt att leva

Tycker du att politiker i allmänhet respekterar det sätt du valt att leva, eller tycker du inte det?

Skildring i media

Hur tycker du att det yrke du arbetar inom skildras i media? Är det på...

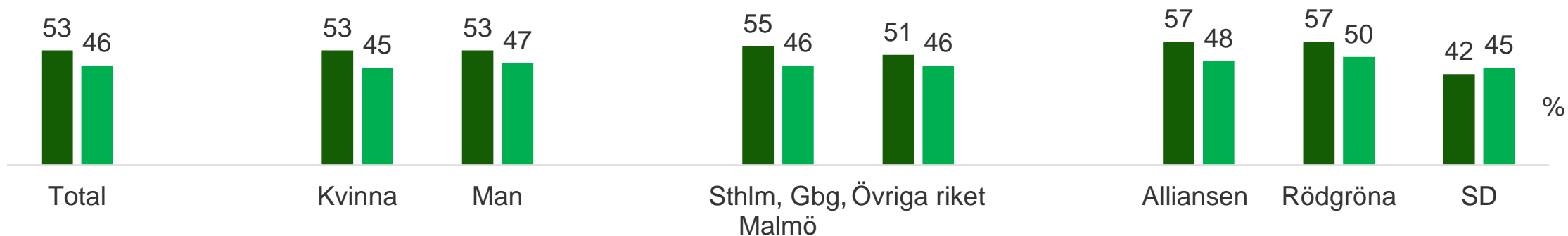

Skildring i media

2021 jmf 2018

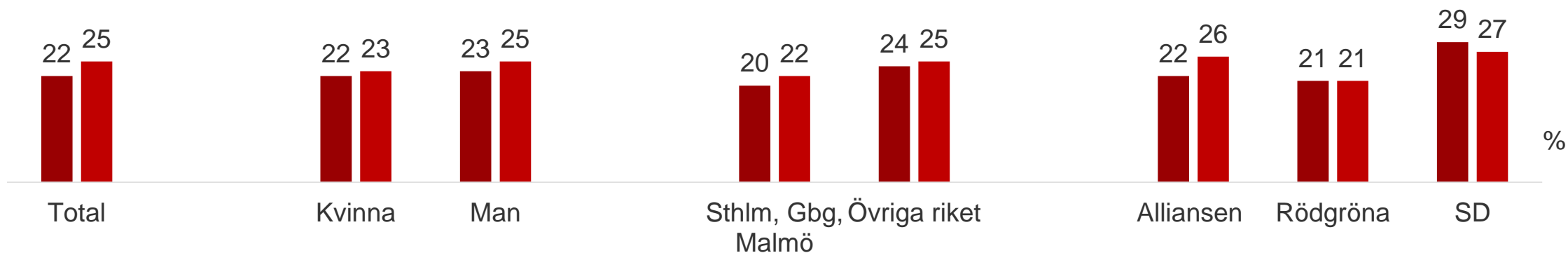
Mitt yrke skildras på rätt sätt i media

■ 2021 ■ 2018

Mitt yrke skildras på ett felaktigt sätt i media

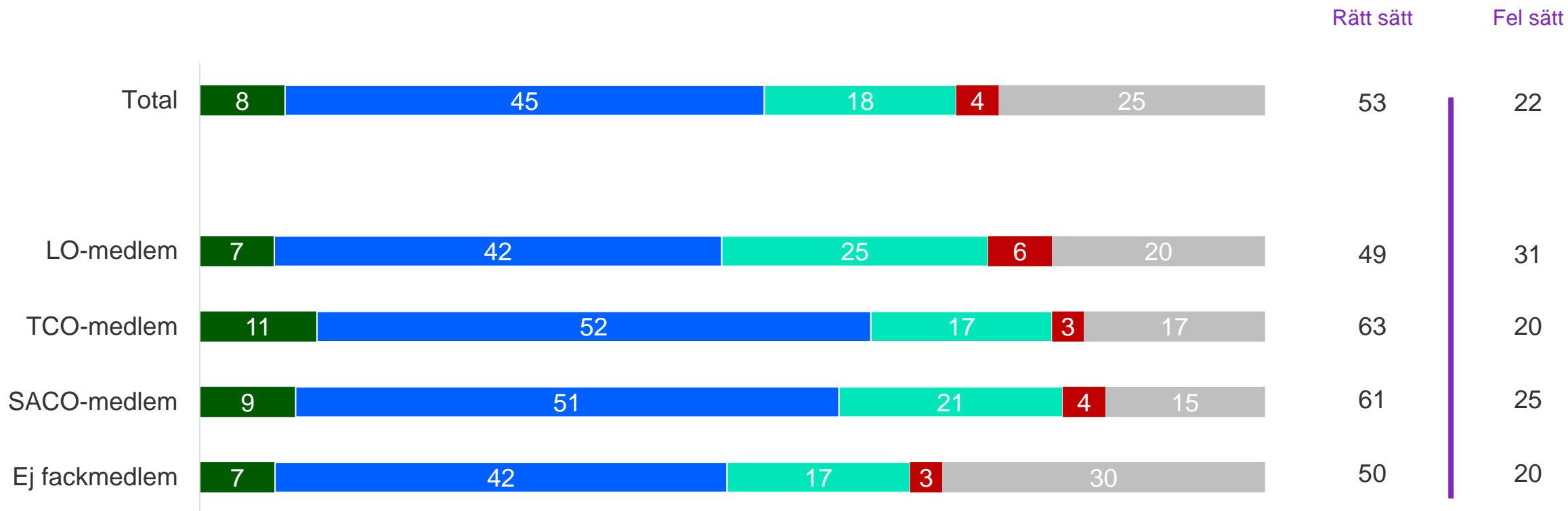
■ 2021 ■ 2018

Skildring i media

Hur tycker du att det yrke du arbetar inom skildras i media? Är det på...

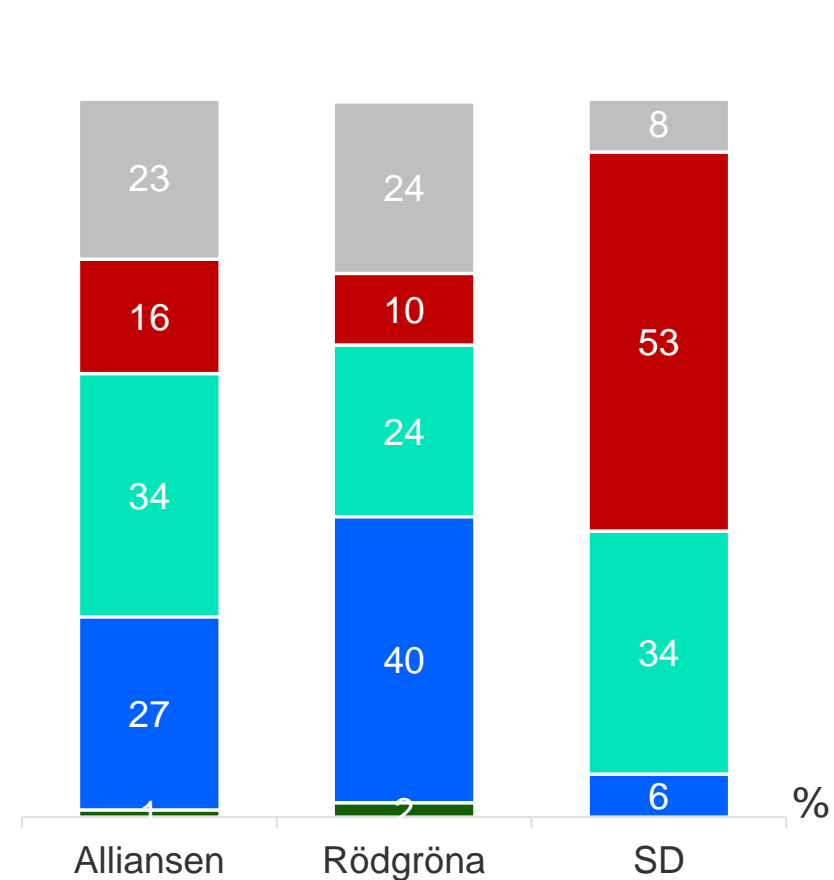
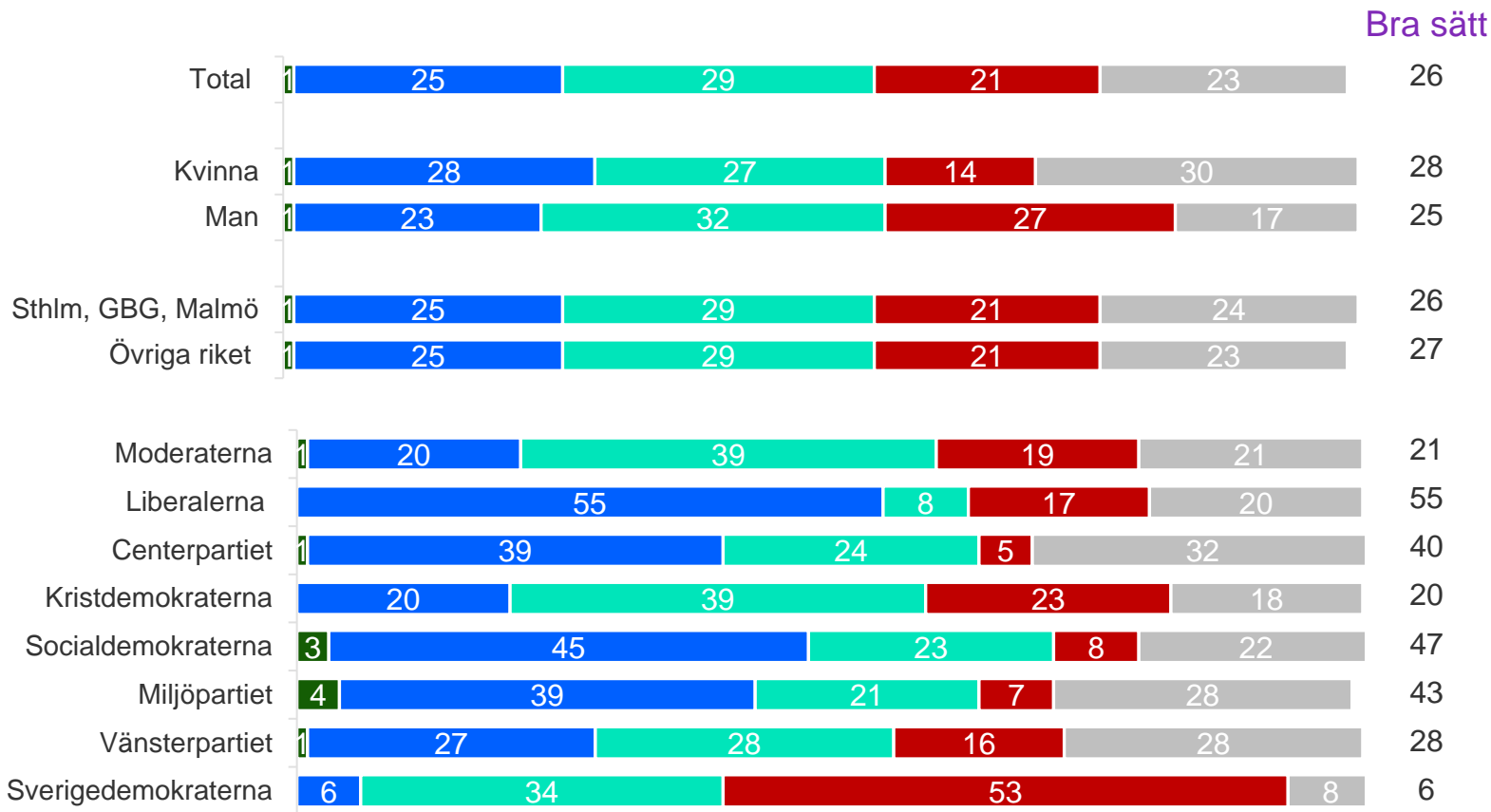
■ Rätt sätt   ■ Ganska rätt sätt   ■ Ganska felaktigt sätt   ■ Felaktigt sätt   ■ Tveksam, vet ej

Politikers förmåga att lyssna

Hur tycker du att politiker lyssnar på vad du tycker? På ett...

■ Mycket bra sätt   ■ Ganska bra sätt   ■ Ganska dåligt sätt   ■ Mycket dåligt sätt   ■ Tveksam, vet ej

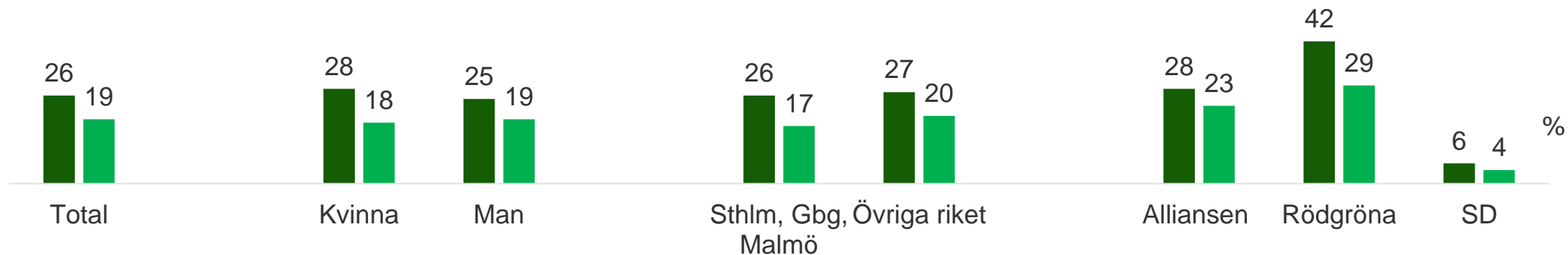

Politikers förmåga att lyssna

2021 jmf 2018

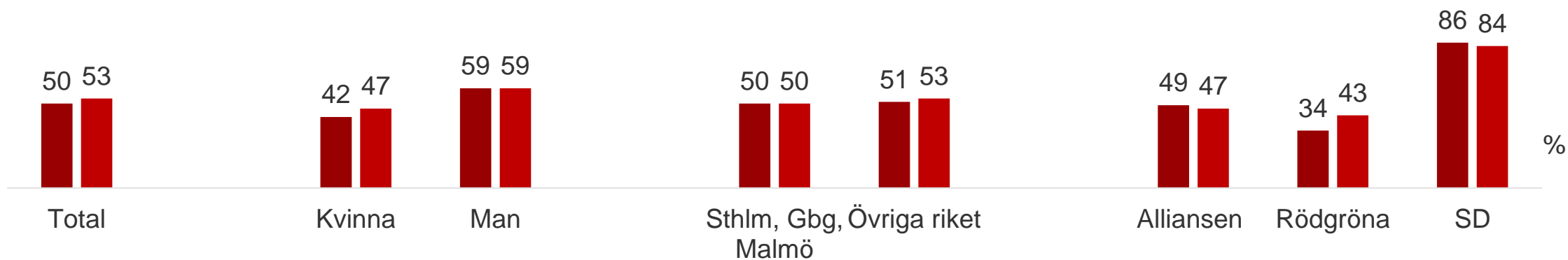
Politiker lyssnar på ett bra sätt

■ 2021 ■ 2018

Politiker lyssnar på ett dåligt sätt

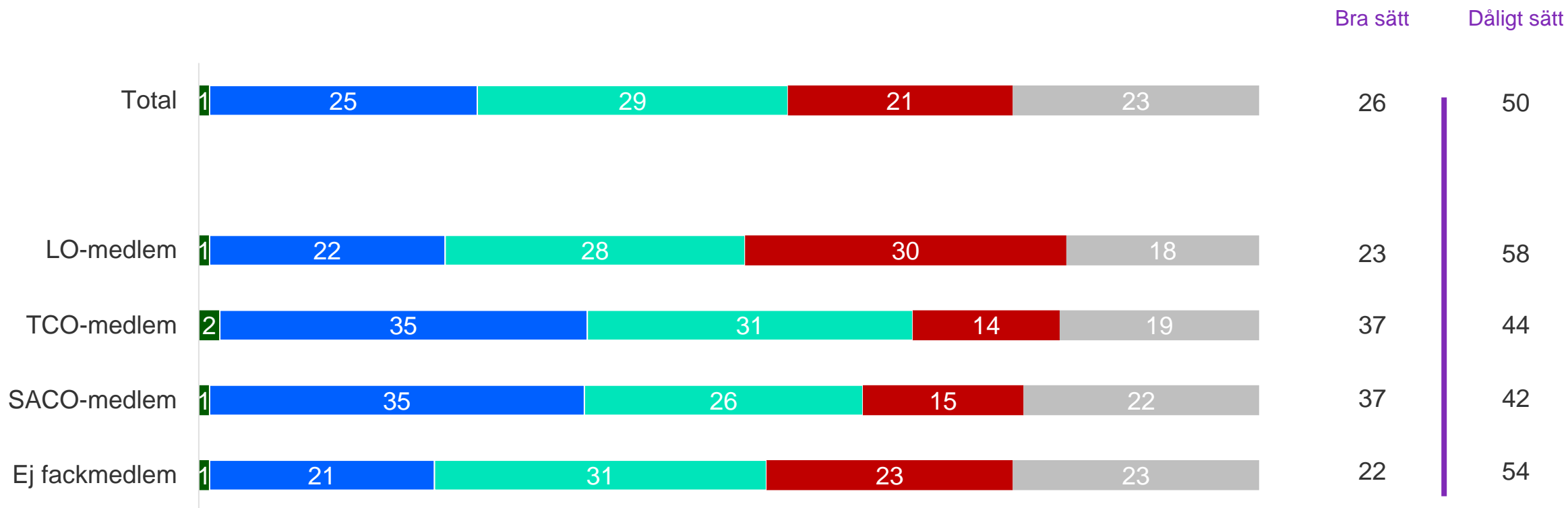
■ 2021 ■ 2018

Politikers förmåga att lyssna

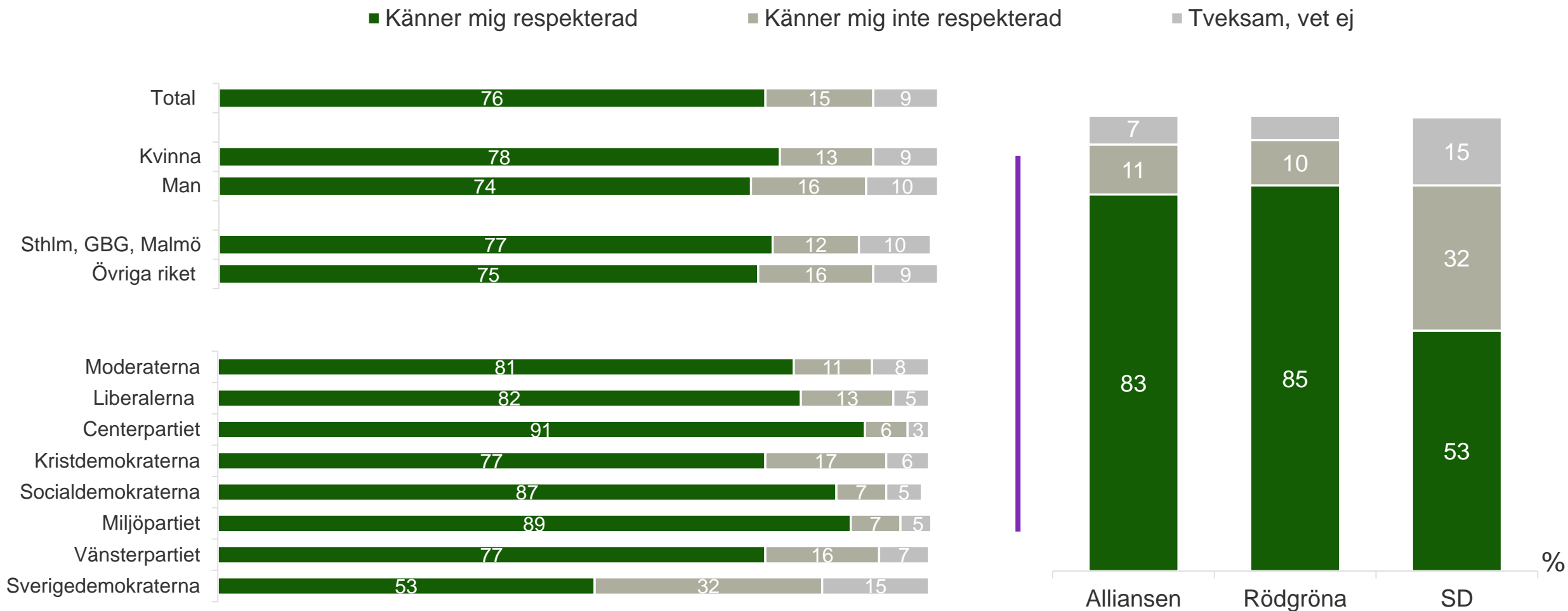
Hur tycker du att politiker lyssnar på vad du tycker? På ett...

■ Mycket bra sätt ■ Ganska bra sätt ■ Ganska dåligt sätt ■ Mycket dåligt sätt ■ Tveksam, vet ej

Respekt i samhället

Känner du dig respekterad i samhället, eller gör du inte det?

Respekt i samhället

2021 jmf 2018

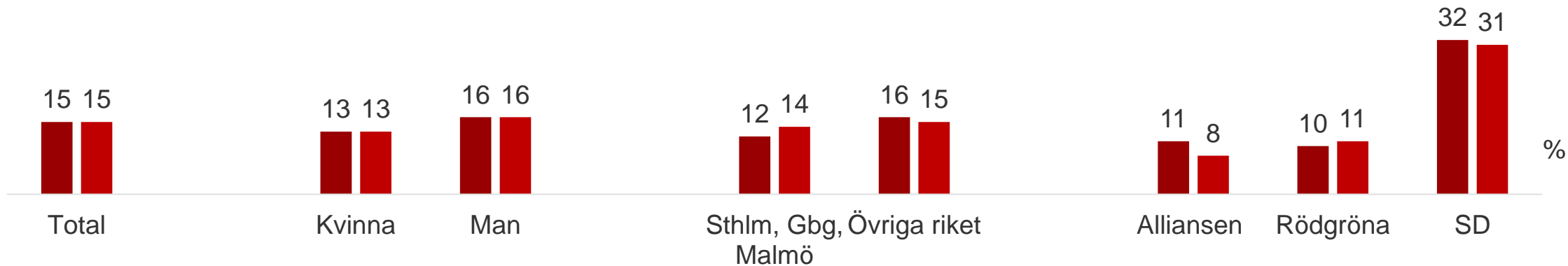
Känner mig respekterad i samhället

■ 2021 ■ 2018

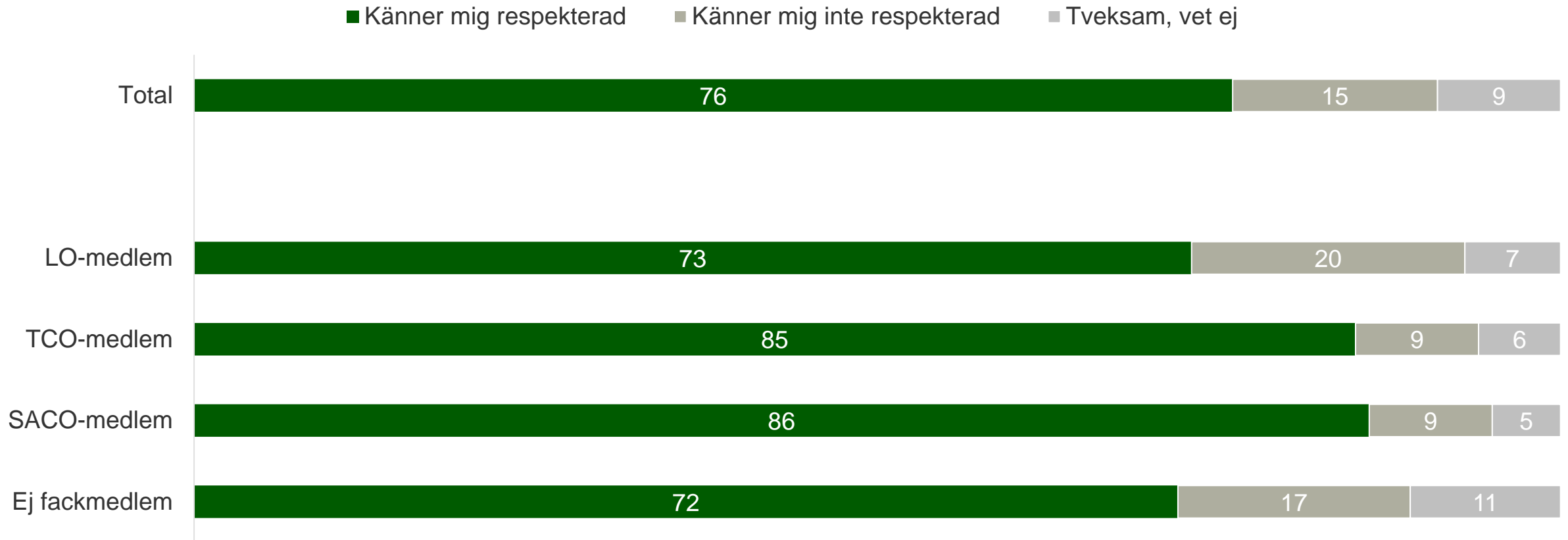
Känner mig inte respekterad i samhället

■ 2021 ■ 2018

Respekt i samhället

Känner du dig respekterad i samhället, eller gör du inte det?

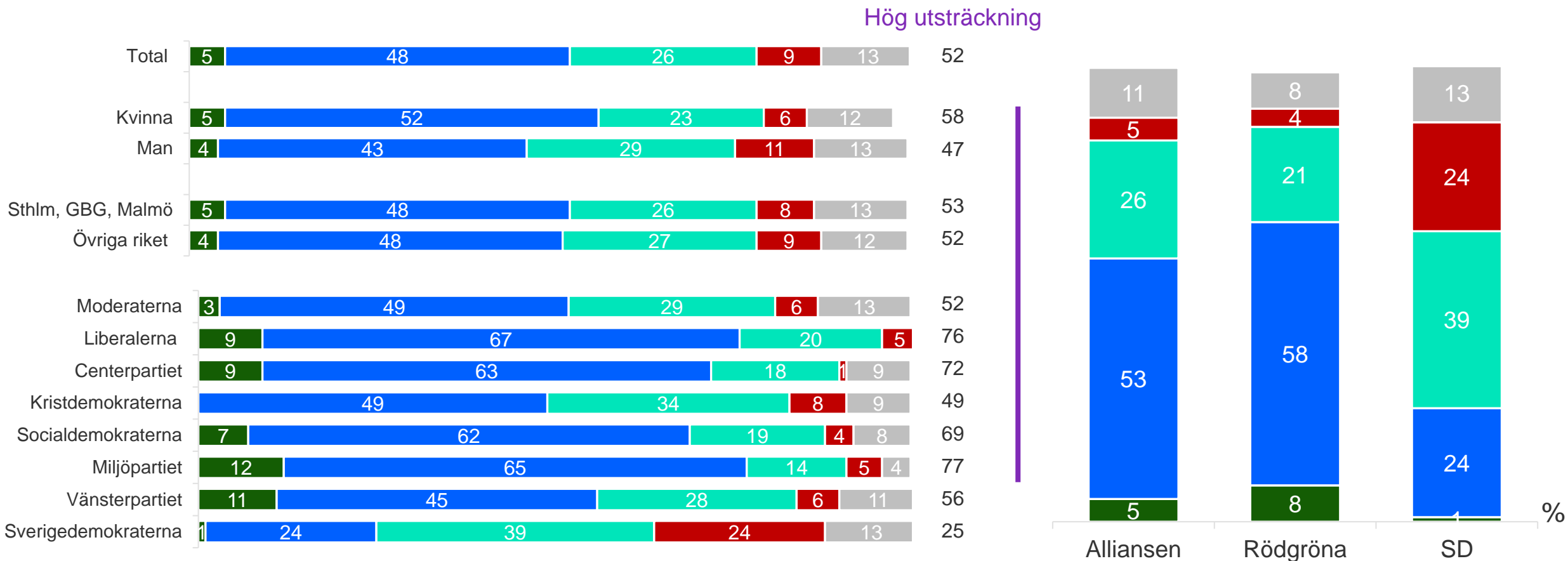

Medias beskrivningar

I vilken utsträckning tycker du att media beskriver människor i din livssituation på ett korrekt sätt?

■ I mycket hög utsträckning ■ I ganska hög utsträckning ■ I ganska låg utsträckning ■ I mycket låg utsträckning ■ Tveksam, vet ej

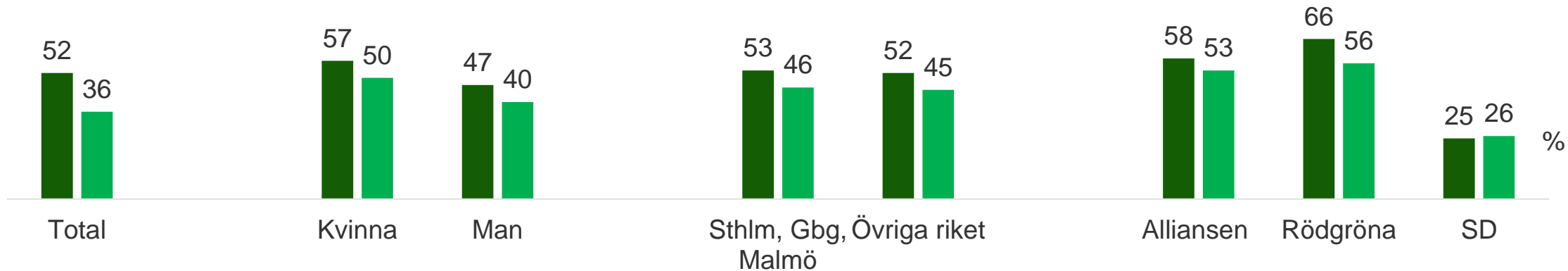

Medias beskrivningar

2021 jmf 2018

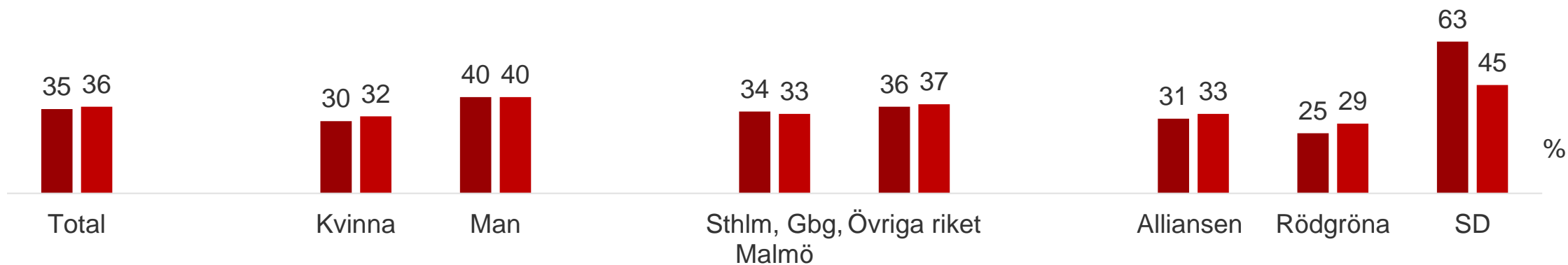
Beskriver människor i min livssituation på ett korrekt sätt

■ 2021 ■ 2018

Beskriver inte människor i min livssituation på ett korrekt sätt

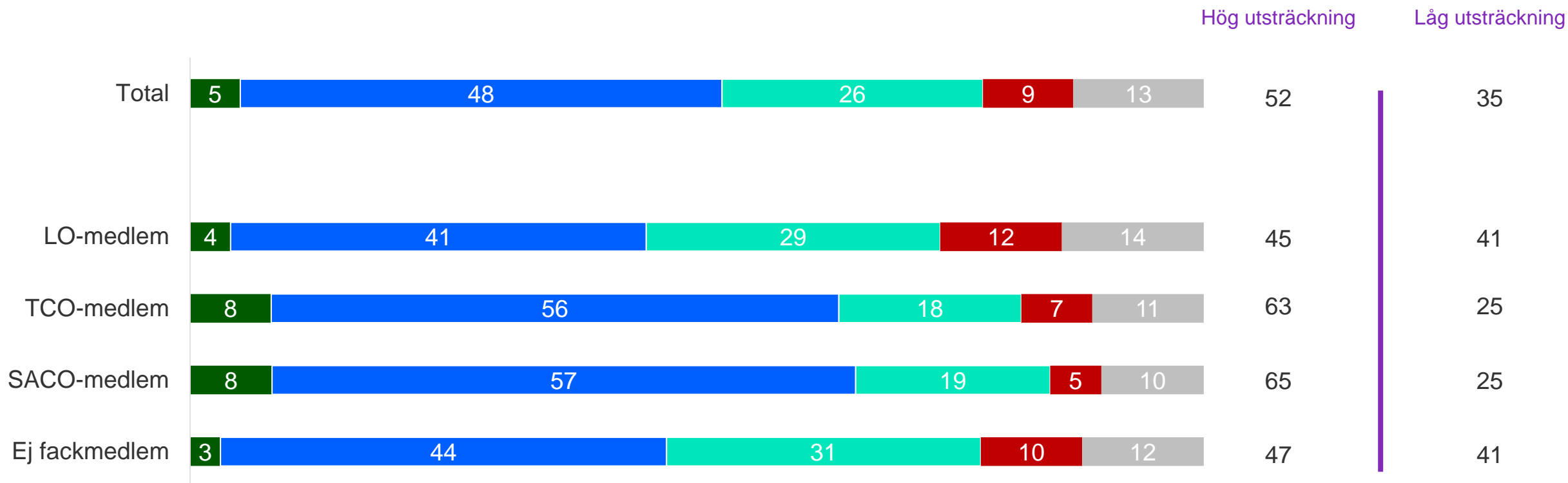
■ 2021 ■ 2018

Medias beskrivningar

I vilken utsträckning tycker du att media beskriver människor i din livssituation på ett korrekt sätt?

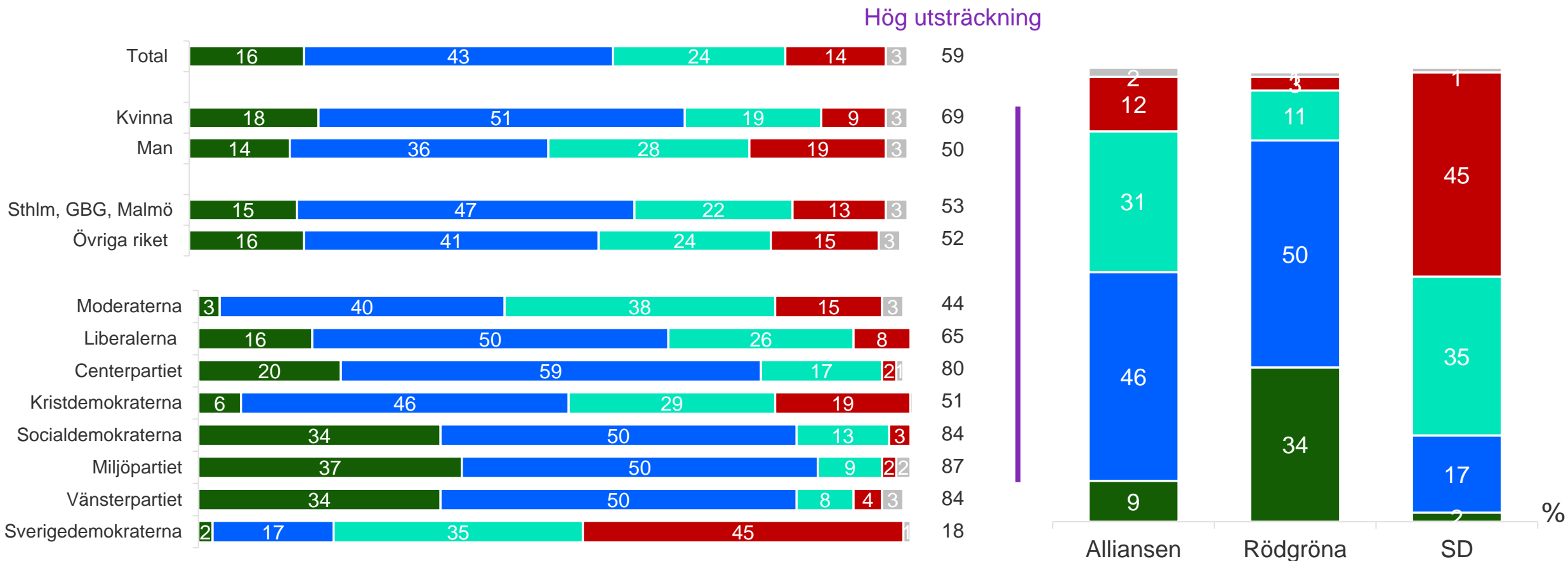
■ I mycket hög utsträckning ■ I ganska hög utsträckning ■ I ganska låg utsträckning ■ I mycket låg utsträckning ■ Tveksam, vet ej

Valuta för pengarna

I vilken utsträckning tycker du att du får valuta för de skatter du betalar?

■ I mycket hög utsträckning ■ I ganska hög utsträckning ■ I ganska låg utsträckning ■ I mycket låg utsträckning ■ Tveksam, vet ej

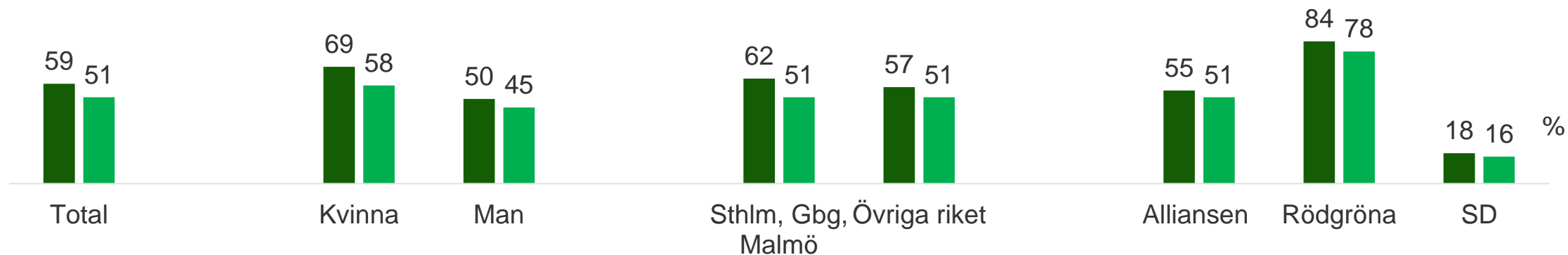

Valuta för pengarna

2021 jmf 2018

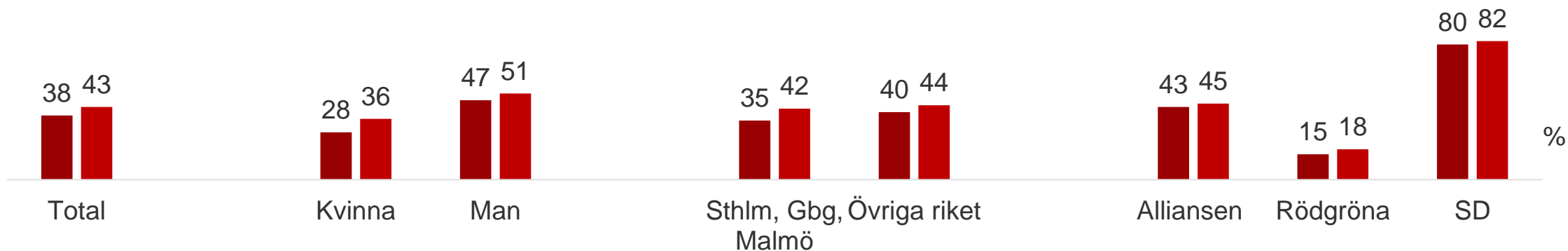
Tycker att jag får valuta för de skatter jag betalar

■ 2021 ■ 2018

Tycker inte att jag får valuta för de skatter jag betalar

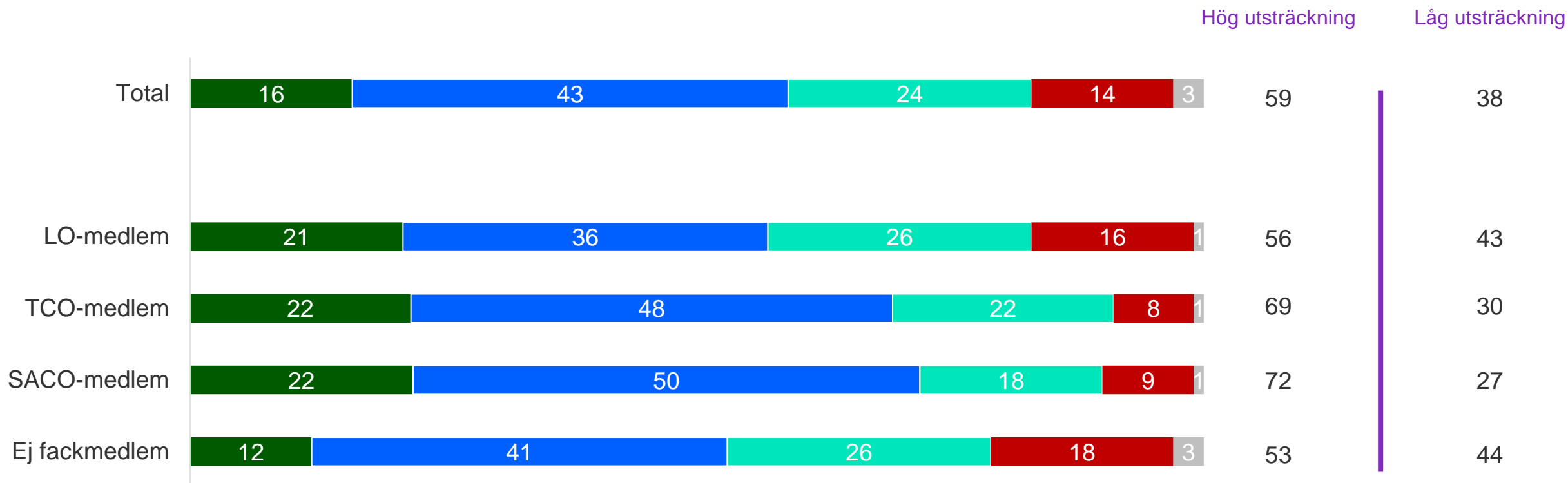
■ 2021 ■ 2018

Valuta för pengarna

I vilken utsträckning tycker du att du får valuta för de skatter du betalar?

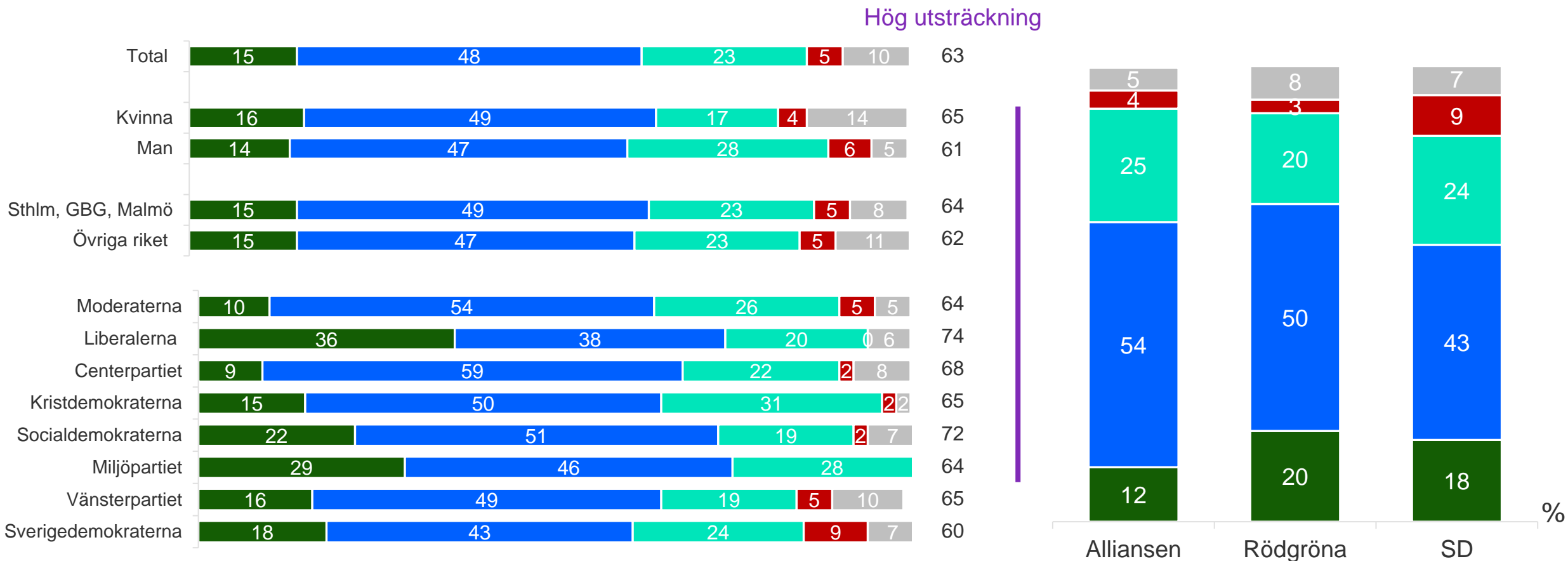
■ I mycket hög utsträckning ■ I ganska hög utsträckning ■ I ganska låg utsträckning ■ I mycket låg utsträckning ■ Tveksam, vet ej

Politiska frågor

I vilken utsträckning är de politiska frågor som just nu diskuteras av politiker viktiga för dig?

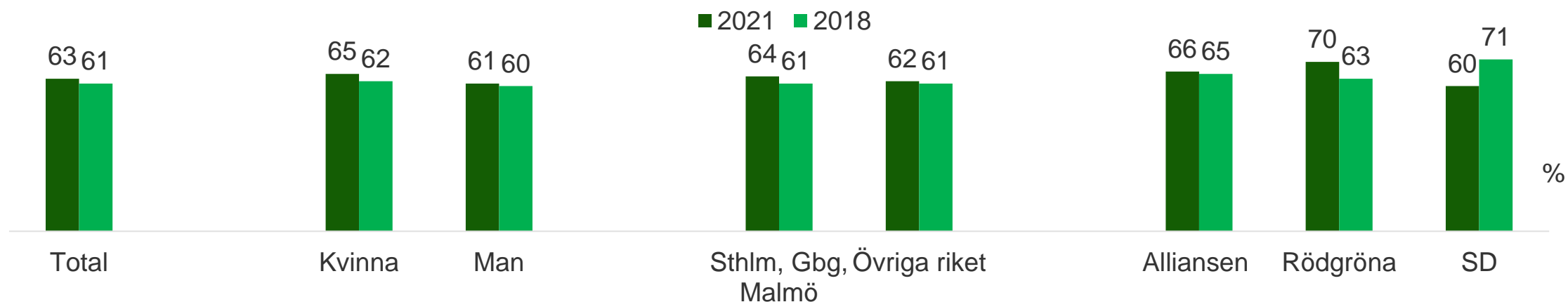
■ I mycket hög utsträckning ■ I ganska hög utsträckning ■ I ganska låg utsträckning ■ I mycket låg utsträckning ■ Tveksam, vet ej

Politiska frågor

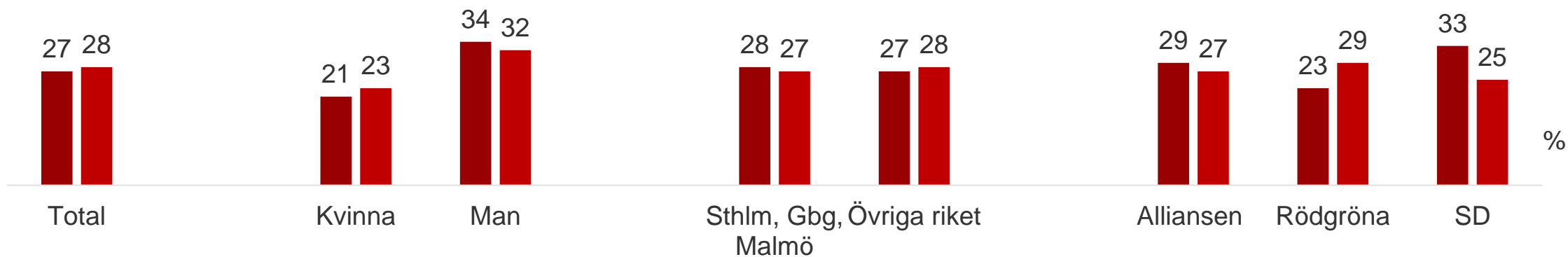
2021 jmf 2018

De politiska frågor som diskuteras just nu är viktiga är viktiga för mig

De politiska frågor som diskuteras just nu är inte viktiga för mig

■ 2021 ■ 2018

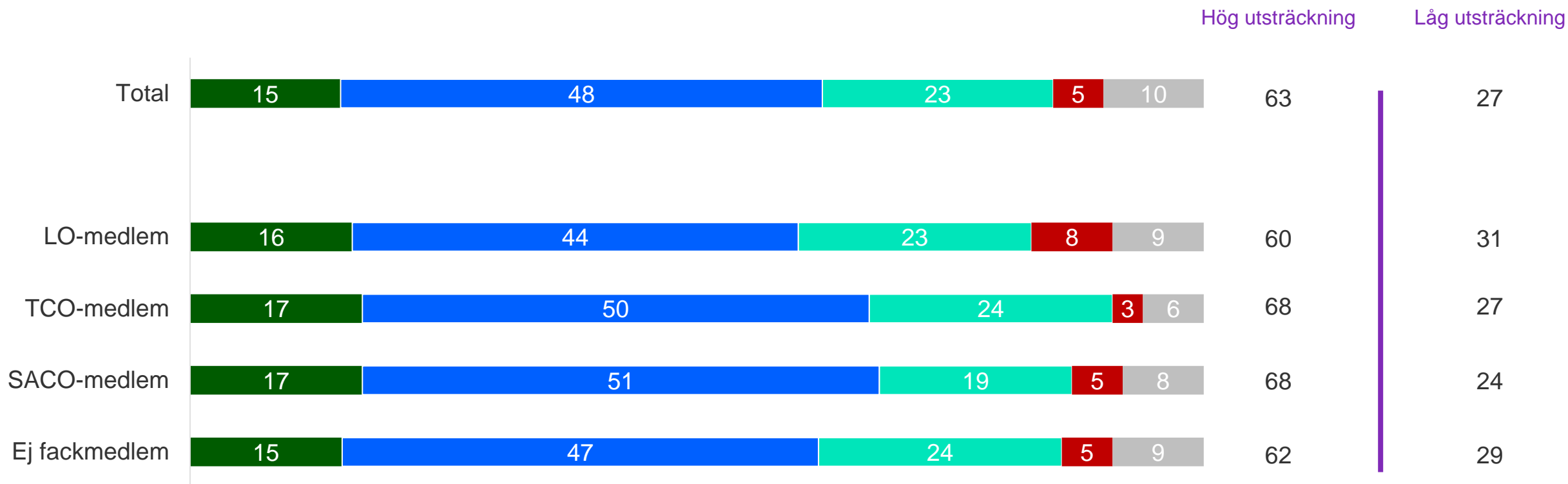

Politiska frågor

I vilken utsträckning är de politiska frågor som just nu diskuteras av politiker viktiga för dig?

■ I mycket hög utsträckning ■ I ganska hög utsträckning ■ I ganska låg utsträckning ■ I mycket låg utsträckning ■ Tveksam, vet ej

Jämförelse 2018-2021		Total 2021 (2018)	Alliansen 2021 (2018)	Rödgröna 2021 (2018)	SD 2021 (2018)
Tycker du att politiker i allmänhet respekterar det sätt du valt att leva, eller tycker du inte det	Respekterad	58 (49) +	62 (60)	76 (63) +	26 (23)
	Ej respekterad	20 (24) -	18 (17)	9 (10)	50 (56)
Hur tycker du att det yrke du arbetar inom skildras i media? Är det på...	Rätt sätt	53 (46) +	57 (48) +	57 (50) +	42 (45)
	Fel sätt	22 (25) -	22 (26)	21 (21)	29 (27)
Hur tycker du att politiker lyssnar på vad du tycker, på ett ...	Bra	26 (19) +	28 (23)	42 (29) +	6 (4)
	Dåligt	50 (53)	49 (47)	34 (43) -	86 (84)
Känner du dig respekterad i samhället eller gör du inte det	Respekterad	76 (73)	83 (84)	85 (79) +	53 (55)
	Ej respekterad	15 (15)	11 (8)	10 (11)	32 (31)
I vilken utsträckning tycker du att media beskriver människor i din livssituation på ett korrekt sätt	Hög utsträckning	52 (45) +	58 (53)	66 (56) +	25 (26)
	Låg utsträckning	35 (36)	31 (33)	25 (29)	63 (55)
I vilken utsträckning tycker du att du får valuta för de skatter du betalar	Hög utsträckning	59 (51) +	55 (51)	84 (78) +	18 (16)
	Låg utsträckning	38 (43) -	43 (45)	15 (18)	80 (82)
I vilken utsträckning är de politiska frågor som just nu diskuteras av politiker viktiga för	Hög utsträckning	63 (61)	66 (65)	70 (63) +	60 (71) -
	Låg utsträckning	27 (28)	29 (27)	23 (29) -	33 (25)

Kontaktuppgifter

Jonathan Wennö, affärsområdeschef

Jonathan.wenno@kantarsifo.com

-46 709 83 95 74